

11/1/1977

Les majúscules

Aparentment, la norma que regeix l'ús de les lletres inicials majúscules dins un context és molt simple: es redueix a la dels noms dits propis, que comprenen, és clar, els de persona, els de lloc, els d'institucions, els títols de llibres, obres musicals i artístiques, els noms de vaixells, establiments, etc. Es, però, només aparentment que l'ús de les majúscules és simple, tal com ja demostra el mateix etcètera amb què hem clos el nostre petit esquema. A la pràctica de l'escriptura, per molt que hom parteixi d'un criteri força sòlid prèviament establert, ensopega amb casos dubtosos, que s'escapen de l'esquema que s'havia fixat i, especialment, amb el cas de noms comuns que resulta difícil de determinar —en certes frases o expressions— si formen part integrant d'un nom propi —d'una institució, per exemple— o bé han d'ésser considerats sense aquest valor. I com que davant d'un cas dubtós al capdavant cal decidir-se per una de les dues solucions possibles —majúscula o minúscula—, i com que les circumstàncies que concorren en cada cas són múltiples i no sempre coincidents amb les dels casos anàlegs, arriba a esdevenir-se que per molt que hom es vulgui atènyer a un criteri no aconseguim evitar d'incórrer en inconseqüències.

Si fins i tot volent observar un criteri rigorós no es deixen de cometre inconseqüències, compteu les que s'arriben a trobar en qualsevol text redactat sense sentir aquesta preocupació. Aleshores, en general, la nota dominant és un notable abús de les lletres majúscules, escrites, sense cap raó aparent, com a inicials de cert mots i, com deiem, sense subjecció a cap criteri, ja que un mateix mot, amb una funció o significació idèntiques, apareix un cop amb la inicial majúscula i una mica més avall amb minúscula. Curiosament, hem pogut comprovar, més d'una vegada, que en un mateix escrit les majúscules són més abundants al principi que a la darrera part, com si una certa fatiga per part de l'autor, o qui sap si una certa consciència d'incórrer en abús, l'hagués anat frenant progressivament. Si haviem de fer, doncs, cap suggeriment de caràcter general, seria el de limitar-ne l'ús, de no recórrer-hi innecessàriament, i de procurar no cometre gaires inconseqüències.

ALBERT JANE